

Kikkers

Gladde springers

In de lente zie en hoor je ze vaak in sloten en vijvers. Maar wat weten we eigenlijk van deze bijzondere dieren? Hoe worden ze geboren, waar leven ze van en waarom zie je ze nooit in de winter?

Amfibie

Kikkers zijn amfibieën, net zoals padden en salamanders. Een amfibie is een dier dat in het water én op het land kan leven. De meeste diersoorten kunnen dat niet.

Alle amfibieën zijn koudbloedig. Dit betekent dat ze een wisselende lichaamstemperatuur hebben. De dieren kunnen hun lichaam niet zelf warm houden. Dus als het koud is, is een amfibie zelf ook koud. Als een kikker, pad of salamander zich op wil warmen kan hij dit doen door lekker in het zonnetje te gaan zitten.

Verschil tussen kikker en pad

Kikkers en padden lijken veel op elkaar. Maar hoe weet je nou of je een kikker of een pad hebt gezien? Als je ze naast elkaar zet kun je normaal gesproken een paar verschillen zien. De huid van een kikker is veel gladder en vochtiger dan van een pad. Een pad heeft vaak een onregelmatige, wrattige huid.

Een tweede verschil is dat kikkers heel ver kunnen springen en padden niet. Sommige kikkers kunnen wel een paar meter ver springen. Recordhouder is de Afrikaanse Spitssnuitkikker, die kan wel 5 meter ver springen! Padden komen als ze hun best doen niet verder dan een klein hopje.

Er zit ook nog een verschil tussen de eitjes van de kikker en die van de pad. Kikkers leggen hun eitjes op een hoopje in een sloot of plas. Dit wordt kikkerdril genoemd. Padden leggen eitjes in een soort snoeren. De eitjes zitten in een lange rij aan elkaar vast.

Veel soorten

Op de hele wereld zijn er meer dan 3500 soorten kikkers. Ook worden er elk jaar nog twintig nieuwe soorten ontdekt! Veel van deze soorten leven in regenwouden.

In Nederland leven 6 verschillende soorten kikkers: de bruine kikker, de heikikker, de Europese boomkikker en 3 soorten groene kikkers. De groene en de bruine kikker kom je het snelst in de tuin tegen. Zij leven graag in sloten en plassen.

De Europese boomkikker is vrij zeldzaam in Nederland, hij zit graag tussen de bomen en bosjes. De heikikker zit vaak in open plekken in het bos of op de hei, maar hij blijft wel vaak in de buurt van water. Hier kan hij snel in springen als er gevaar dreigt.

Giftig

Wist je dat alle kikkers gif aan maken? Ook de kikkers die in Nederland leven. De kikkers houden er roofdieren mee op afstand. Het gif van de kikkers in ons land is voor ons gelukkig niet gevaarlijk. Het ergste wat je ervan kunt krijgen zijn prikkende ogen.

Sommige tropische kikkers zijn wel heel gevaarlijk. Vaak is het zo dat fel gekleurde kikkers heel giftig zijn. Indianen die in regenwouden leven maken soms nog gebruik van kikkergif. Ze smeren hun pijlpunten in met het gif als ze gaan jagen.

Jagen

Veel kikkers leven graag in de buurt van water. De groene en bruine kikker zie je daarom vaak in plassen of sloten. Tussen het riet en andere waterplanten kunnen ze zich verstoppen voor vijanden. Er zijn veel dieren die wel van een kikkermaaltijd houden, zoals roofvissen, meeuwen, reigers, ratten en zelfs egels!

De kikker kan op zijn beurt ook weer allerlei lekkere hapjes vinden in de sloot. Kikkers zijn wat dit betreft niet kieskeurig. Ze eten eigenlijk alles wat beweegt, als het maar klein genoeg is. Dus allerlei soorten insecten, spinnen en slakken.

Een kikker is heel handig in het vangen van een prooi. Hij zit vaak lang te wachten totdat er iets lekkers voorbij vliegt of kruipt. Hij klapt zijn lange, kleverige tong naar buiten en dan heeft hij zijn prooi te pakken. Kauwen doet een kikker niet. Hij heeft wel heel kleine tandjes, maar gebruikt ze alleen om zijn prooi vast te houden.

Winterslaap

Als het kouder wordt, is het tijd voor de winterslaap. Kikkers zijn koudbloedig, dus door het koude weer worden ze stijf en traag en trekken ze naar hun schuilplaats terug. Ze zoeken een mooi plekje op in de modder op de bodem van de vijver, in holletjes in de grond of andere plekken waar het net niet vriest. Doordat ze slapen en hun lichaam heel koud is, verbruiken ze weinig energie. Ze hebben daarom tijdens hun winterslaap geen voedsel nodig. De kikker teert zolang op zijn vetreserves die hij in de zomer heeft aangemaakt.

Voortplanting

Zodra de koude winterdagen voorbij zijn en de lente begint, komen de kikkers weer tevoorschijn. Ze hebben net een winterslaap gehouden en nu maken ze zich klaar om zich voort te planten. Maar een kikker wordt niet als klein kikkertje geboren.

Uit een eitje komt eerst een kikkervisje en deze verandert langzaam in een kikker.

Deze ontwikkeling, of met een moeilijk woord 'metamorfose', van de kikker gebeurt in een aantal stappen:

1. Het mannetje bevrucht de eitjes terwijl het vrouwtje ze legt. Het kikkervrouwtje legt de eitjes in het water, duizenden tegelijk! Om de eitjes zit een slijmerig laagje: het kikkerdril.
2. Na drie weken komt het kikkervisje uit het ei. Het visje heeft een staart en haalt adem met kieuwen. Deze kun je dan nog zien.

3. Een week later zijn de kieuwen naar binnen gegroeid, net als bij een vis. Maar hij kan ook ademen door zijn huid.

4. De pootjes beginnen te groeien. Eerst de achterpoten, dan de voorpoten.
5. Het kikkervisje begint steeds meer op een echte kikker te lijken. De staart wordt steeds kleiner.
6. Na drie maanden is het een echte kikker. Hij moet alleen nog een beetje groeien. Hij heeft nu longen om mee te ademen en kan nu dus het land op! Ook kan de kikker nog via zijn huid ademen als hij in het water zit.